

ÇAĞIMIZDA ENTERNASYONALİSTLİK ANTI-EMPERYALİSTLİKTİR

Aydınlık Gazetesi, 30 Nisan 2018

Yıldırım Koç

Frederick Engels'in 7 Şubat 1882 tarihinde Karl Kautsky'ye yazdığı bir mektup var. Bu mektupta şöyle yazıyor: "Bu nedenle şu görüşteyim ki, Avrupa'da iki ulusun, enternasyonal olmadan milli olmaya yalnız hakları yok, aynı zamanda bunu yapmaları zorunluluk gereğidir: İrlanda ve Polonya. Bunların enternasyonal olmalarının en iyi yolu, gerçekten iyi ve gerçek milli olmalarıdır." (Marx-Engels, Collected Works, Cilt 46, s.193)

Diğer bir deyişle, Engels'e göre, İrlandalıların ve Polonyalıların enternasyonalist olmalarının en iyi biçimi, millici olmalarıdır. Engels niçin böyle bir değerlendirme yapıyor?

Marx ve Engels enternasyonalistti; belirli bir ulusun değil, tüm insanlığın çıkarlarını ve ilerlemesini ön planda tutuyorlardı. Enternasyonalistlik de bu demek zaten.

Peki, 19.yüzyılın ikinci yarısında İrlanda ve Polonya halklarının enternasyonalist görevi niçin millici olmaktı?

İNGİLTERE'DE İŞÇİ SINIFI İKTİDARININ YOLU İRLANDA'NIN BAĞIMSIZLIĞINDAN GEÇİYORDU

İngiltere'de sömürgecilik işçi sınıfını gericileştirilmiş, işçileri kapitalizmin mezar kazıcıları olmaktan çıkarıp, sömürgeciliğin ve kapitalizmin destekçileri durumuna sokmuştu. Marx, bu nedenle, İngiltere'de işçi sınıfının iktidarının yolunun, İngiltere'nin en eski sömürgesi olan İrlanda'nın İngiltere'ye karşı vereceği bağımsızlık savaşının başarısından geçtiğini düşünüyordu. Marx, 9 Nisan 1870 tarihinde Meyer ve Vogt'a yazdığı mektupta şöyle diyordu: "İrlanda sorunu ile yıllarca meşgul olduktan sonra şu sonuca vardım ki, İngiliz hakim sınıflarına belirleyici darbe (ve bu dünyanın her tarafındaki işçi hareketleri için de belirleyici olacaktır) İngiltere'de indirilemez, yalnızca İrlanda'da indirilebilir (Marx-Engels, Collected Works, Vol.43, s.475).

İrlandalıların millici mücadelesi, enternasyonalist bir görev yerine getirecekti. İngiltere'deki devrimi, Avrupa'daki devrimler izleyecekti.

Engels, 1872 yılı ilkbaharında girdiği bir tartışmada, İrlanda'nın yaşadığı 700 yıllık baskının gözardı edilemeyeceğini belirttiikten sonra, bazı kesimlerin İrlandalı işçilerin bağımsızlık mücadelesinin reddedilmesi talebinin Enternasyonal'in ilkeleriyle ortak hiçbir yanının olmadığını söyledi. Şöyle dedi: "Eğer fetheden ulusun üyeleri, fethettikleri ve hakimiyetleri altında tuttıkları ulustan, kendi milliyetlerini ve durumlarını unutmalarını, ulusal farklılıkları kenara atmalarını ve benzeri şeyleri isterlerse, bu, enternasyonalizm değildir; yapılan, onlara boyunduruğa boyun eğme vaazı vermekten ve fethedenin hakimiyetini enternasyonalizm örtüsü altında meşru kılma ve sürdürme çabasından başka birşey değildir." (Ponomarev, B.N. ve diğ., The Working-Class Movement in the Period of Transition to Imperialism (1871-1904), Vol.2, Progress Publishers, 1981, s.188)

AVRUPA'DA DEVRİMİN YOLU, ÇARLIK RUSYASI'NIN ZAYIFLATILMASINDAN GEÇİYORDU

Polonya halkının millici mücadelesi de enternasyonalizmdi.

Rusya, Prusya ve Avusturya-Macaristan, 1815 yılında oluşturdukları Kutsal İttifak sonrasında, Avrupa'daki tüm ilerici ve devrimci hareketleri ezmeye başladılar. Bu anlaşma daha sonraki yıllarda tekrarlandı. 1872 yılında da yeniden gündeme geldi.

Avrupa'da devrimin yolu, Çarlık Rusyası'nın zayıflatılmasından geçiyordu. Çarlık Rusyası'nın zayıf karnı da, işgal etmiş olduğu Polonya idi. Polonya'daki milli mücadele, Çarlık Rusyası'nın gücünü azaltacak ve Avrupa'daki devrimci hareketlere müdahalesini zorlaştıracaktı. Bu nedenle, Polonya halkının millici mücadelesi enternasyonalizme en iyi hizmetti.

Çağımızda ise emperyalizmi geriletecek ilerici millici hareketler enternasyonalizmin en doğru biçimidir.